

Nro 50.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 20-dik napján 1793.
esztendőben.*

Török Ország.

Smirnába a' Török Birodalomnak leg nevezte-
tebb kereskedő városába, és ki kötő he-
lyébe számos Angliai kereskedő hajók mentenek
bé egygy linea hajónak, és 4 fregattának kísérése
alatt. Mi oka légyen, mi nem, bizonytalan;
elég az ahoz, hogy ezen hadakozó hajók nem so-
káiig fognak a' Török birodalomban múlatni, ha-
nem ismét vissza evezni oda, a' honnan oda mente-
nek, melly dolog nem szintén inyek szerént esik az
Európai kereskedőknek. Nyúghatatlan érzékeny-
séget okozott Smirnában az az új rendelés, melly

Semonville Konstantzinápolyban menendő, de a' miképen emlékezhetünk, Helvétziának határain el fogattatott Frantzia követ betses portékáinak Konstantzinápolyba lett érkezése után tétetett. — Minden *Smirnai* Consulok a' Konstantzinápolyban múlató Európai követekhez folyamodtanak, és azon esedeznek, hogy a' Diván előtt való tekintetek és közbenjárások által eszközlenének olly rendeléseket, mellyek elegendők vólnának a' Frantzia matrosoknak, az az, hajós legényeknek megzaboláztatásokra (e). Azt is nehezen szenvedik mind a' Consulok, mind a' kereskedők, hogy a' Török ministerium alkúba ereszkedett a' Frantzia hajós tisztekkel, és 150 ezer piasteren akarta a' Frantzia fregattát megvásárolni. Midőn szintén tökéletességre ment vólna ez az alkú, akkor terjesztetett a' nagy udvar eleibe, hogy semmi névvel neveztetett Frantzia koronához tartozó jószágot ne vegyen a' Frantzia pártos jobbágyoktól, mivel hogyha vissza fog ottan a' királyi méltóság állítani, mindenkor jussa leszen az új királynak azon fregattának vissza adattatását sürgetni. Minémű következése leszen ezen fel tételnek, meg fogja a' jövő idő mutatni.

A' miólta *Krimia* és az *Oczakóvi* tartomány, annak erősségével egyetemben az Orosz Birodalom birtokába esett, azoltától fogva számos görög, és örmény familiák költöztenek oda lakni. E' dolognak meg akadályoztatására minap azt végzette a' Diván, hogyha több görögök és örmények oda hagyándják régi honnyaikat, a' Konstantzinápolyi görög Patriárka, mint a' görök égháznak feje, felellyen 's adódzon érettek. Tudlára adatván ez a' kemény parantsolat a' neve-

---

(e.) Consulnak neveztetik a' kereskedőknél az ollyatén személy, a' melly e', vagy ama király, avagy közönséges társaság által szokott

zett Patriárkának, olly hathatos protestatiót adott bé ezen kemény parantsolat ellen, hogy égyfzeriben meg változtatta azt a' Diván, és azzal kívánta a' görög és örmény familiáknak ki vándorlásokat meg akadályoztatni, hogy eddig fizetett adajokat, és harminczadokat, melly reájok nézve igen terhesek vóltanak, meg kissebbítette.

Lengyel Ország.

A' Grodnói Ország Gyűlése múlt hólnapnak 16-dik napján, következő törvényt szabtott a' ruhában való bujalkodásra nézve: „Mint hogy a' Lengyel K. Társaságnak, mostan szenvedett szerentsétlenségei között, igen nagy szüksége legyen a' gazdálkodásra; ahozképest minden betses köveknek, gazdag selyem 's aranyos matériáknak, tsipkéknak, nyalka kotsiknak, Angliai üvegeknek, tükröknek, és akármelley névvel nevezendő Frantzia portékáknak, és italoknak Lengyel Országba való bé vitetéseket, 's anynyival inkább az azokkal való élést egyátallyában meg tiltyuk, és minden, a' ki azt által hágni fogja, nemcsak vett portékáját el veszti; hanem ennek felette 2000 forint birságot fog fizetni. Az Uraság tselédjeinek egyedül Lengyel posztóból készült, minden paszománt és selyem sinór nélkül való köntöst szabad lészzen viselni. — A' nemesek és mágnások karakterjekhez és állapotjokhoz illendő forma ruhákat viselleyenek. A' polgároknak és

A a 2

---

a' kereskedő városokba küldettetni. Ennek kiváltképen való kötelessége abban áll, hogy a' nemzetebeli kereskedőket védelmezze, a' köztök támadott pert, még a' főbenjáró dolgokban is el igazítsa, 's ne engedje, hogy leg kissebb tsonkulást is szenvedjen köztök a' kereskedés.

zsidóknak meg tiltatik a' selyem és bársony kötösöknek, drága bőröknek, és betses köveknek viselete. — A' nemességen kívül, szabad lefzen azoknak a' pólgároknak is, a' kik közönséges hivatalt viseltenek, továbbá a' törvény tudóknak, az académikusoknak, a' szép mesterséget gyakorlóknak, és kalmároknak is kardot viselni. Ezen rendelkezések be tellyesítésére, minden előjárók kötelesek lefzenek vigyázni.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' *Rajna* vizén túl *Strafzburg* környékéről, nevezetesen alsó Alsátziának *Drusenheim* nevű városkájából Decemb. 6 dik napján ezt írja hozzám egy érdeemes Magyar tífzt barátom: *Bizodalmas nagy jó Uram, Doctor Uram!* Bátorkodom a' Frantzia háborúból következő újságokkal az úrnak kedveskedni. A' Gr. *Wurmser* armádiájának bal szárnya, mellyet *Waldeck* hertzeg komandiroz *Vansenaunál*, *Strafzburghoz* nem melzle, kéntelen vólt a' sok ingoványos föld miatt, egész *Kihlstettenig* magát vissza húzni. Az ellenség félelemre magyarárván ezen magunk vissza vonását, Decemb. 1-ső napján, mintegy 10 órakor dél előtt 40 ágyúval utánnunk rohant, és csak nem setét estig, olly rettentő módon ágyúzott 12, és 8 fontos golyóbisokkal, és gránátokkal reánk, hogy *Belgrád* várának ostromoltatása semmi sem vólt hozzá képest. Reám, a' ki izugommal égyütt az armádia jobb szárnyának szélén állottam, több jött 180 ágyú golyóbisnál, és 30 gránátnál, de minden siker nélkül, mivel 4 embernél többet el nem vezlettünk. De bezzeg utóllýára az Ország úttján lévő hidra egy olly szerentsétlen lövést teve, melly a' mi el felejthetetlen kedves, jó, és nagy vitéz Generálisunkat, Gróf *Keglevich* urat úgy meg ütötte, hogy egy óra múlván ki ment belöle a' lélek, a' bal karját és mellyjét törte öfzve a' gránát. Következett

napon pihent ugyan az ellenség, hanem harmadnapra ismét reánk rohant, még pedig több ágyúval, mint első Decemberben. Három batalion gyalogsággal rohant a' *Gamsheimi* erdő végén lévő sántzainkra; hanem onnan vissza verte Frantzia uramékat a' *Herdiánd* fő hertzeg regementye, és egy osztály Német granatéros kártáttal és apró fegyverrel, holott 300 embernél több maradt közülök a' sántzok körül. Ugyan akkor az erdő jobb oldalánál állók Gavallériánkra is reáütött két osztály *Párisi* huszár és lovas vadász katoná; de itt is rossz helyen kereskedtek, mivel 3 divisió ott állott rezervában, u. m. 2 divisió *Wurmser* szabad seregéből, 1 escadron Székelly huszár, Waldeck dragonyos, és Khevenhüller regementéből. Ezen négy féle mészáros mester emberek, hozzá fogván tanult mesterségeknek gyakorlásához, annyit le aprítottak közülök, hogy imitt amott maradt eggynehány, sőt még csak hirmondó sem ment volna el, hogyha kártáttal nem kezdetek volna reánk pökdösni. — Mi is azért vissza fordúltunk; annyival inkább, mivel lovaink húllani kezdetek, ott is hagytunk vagy 30-at, és én magam is kettőt. A' divisióinkból, (érstid a' *Wurmser* szabad seregéből való huszárokat) a' leg jobb káplárunknak, és két köz emberünknek szakította el a' golyóbis lábaikat, 's csak nem setét estig ágyuzott reánk. Negyedik napra el készítetvén rédutaluk, *Drusenheimnél* a' *Czorn* vize partyán vissza húzta magát az armádiánk bal szárnya. Az arrier gárdét 50 emberrel *Szentesi* *Jósef* fő hadnagy tsinálta, a' ki, ki is nyomattott *Herlsheimből* a' Frantzia lovasság által. — Nem gondolván Gr. *Wurmser* Generál, hogy az armádiának bal szárnya olly korán retirál két Generálissal, eggynehány stabális tisztel, és suitejével recognoscirozni akart *Hagenauból* *Róhlveiler*, és *Gamsheim* felé menni *Herlsheimbe*, holott már akkor tele vólt a' helység Frantziassággal. *Szentesi* fő hadnagy maga tüzúgjával a' falunak innekső oldalán álván, mintegy eggy

lövésnire, és látván, hogy oldalról valami Generálisság menyen trapba a' falú felé, eleikbe küldött egy huzárt, hogy intene nékiek, hogy ne mennyenek arra, másként veszedelembe fognak esni. De ők semmit nem ügyelvén a' huzárnak intésére és kiáltására, még sebesebben mentek a' falú felé. Ekkor két oldalról meg szoritván paripáját *Szentes* fő hadnagy, utánok nyargalt, és mind addig kiáltozott, míg egy Gr. *Wurmserrel* lévő Generális *Klinglein* hátra maradt, és tudakozódott tőle, mi legyen oka utánok való kiáltozásának, és nyargalásának? Ez jelentést tévén, hogy a' falú tele legyen Frantzia lovas-sággal, mind ketten Gr. *Wurmser* után eredtek, kiváltképen *Szentes* fő hadnagy, és utól érvén a' fő vezért a' falú végén, hirtelen vissza fordította, 's magát tüzgostól égyütt közibe vetette, hogy míg ötet, 's embereit fel kontzólná az ellenség, addig bátorságosabb helyre mehessen jó vezérje. Lárma esvén a' falúban, mingyárt nagy számmal mentenek ki a' Fr. lovasok, de már akkor késő vólt, mivel öreg urunkat egéizlen az erdőig vágtatva kísérte *Szentes* fő hadnagy. Ezekből által láthattya az úr, hogyha sokszor említett vitéz hazánkfia nem lett vólna, komandirozó Generálisunk, 2 Generálissal, 2 stábálissal, 2 kalupen tisztel, és eggynehány vezeték lovakat hordó lovászokkal égyütt bizonyosan veszedelembe estek vólna, nem lévén senki is ott közel, a' ki őket meg mentette vólna az ellenségnek markából. — P. S. Még most is egész armádiánkal égyütt a' hó hátán logerezünk.

Türkheimban Decemb. 2-dik napján: Minek-utánna a' Prussiai győzedelmes seregek egéizlen ki tisztították vólna a' *Leiningi* hertzogséget a' Frantziáktól, 6 szeker bórt küldött nékiek a' *Leiningi* hertzeg *Károly Fridrik Wilhelm*, mellyet el is költöttek egészségéért, a' lakosok is ugyan vételkedtek eggymás közt, hogy hozzájok való háladatosságokat meg mutassák, és ki egy, ki más

féle eleséget és italt vitt nékiek ajándékba. — Ezen kívül egynéhány helységek 5000 forintot nyújtottak bé a' *Brinvigiai* uralkodó hertzegnek olly véggel, hogy azt ki olztoassa a' gyözedelmes Prussus seregek közt. Könnyübe lábadván a' hertzegnek szemei, így szólott a' háládatos lakosok követeinek: *inkább meg halok, mint az ellenségnek kezébe esni engedjem e' helyet.*

Nemtsak a' helységek, hanem külön külön a' lakosok is sok féle jeleit adták a' gyözedelmes seregekhez való háládatosságoknak. A' többi közt egy *Tirkheimi* atya és anyja nélkül való árva leányka, *Volz Katalin Ersébet*, nem lévén égyebe, egy kosár földi almát szedett, és vitt a' *Brunsvigiai* hertzegnek, azzal akarván kedveskedni a' Frantziák dühösségétől való meg szabadítójának. Magában gondoltatván, tsekély vólt ugyan ez az ajándék, de igen sok vólt egy ártatlan, szükölködő, és szegénységben elő leánykától, és sokkal nagyobbra is betsültetett, mintha egynéhány ezreket vitt volna az emberiséget és virtust betsülni tudó Fejedelem által.

Mennél több környülállásokat olvasunk a' *Brunsvigiai* hertzegnek, múlt hólnapnak utólsó napjain Frantziákkal lett ütközetéről; annál fényesebbé teszük rajtok vett gyözedelmét, 's annál nagyobbá az ellenségnek veszteségét. A' Fr. patriotáknak serege tsak nem 50 ezerből állott, jobb szárnyát a' vén *Kellermann* kormányozta, a' bal szárnyát kormányozó mingyárt az első tasanak kezdetén el esett, és épen e' vólt egy legfőbb oka veszteségeknak. *Winveilertől 's Homburgtól* fogva egész *Saarbrükkig* üzte őket 18 escadronnal a' *Brunsvigiai* hertzeg, 's többet el fogott közülök 3000 embernél. Az üzésben le vágattatott patriotáknak számát meg nem lehet hározni. — A' nagy nyereségen kívül, 15 ágyú, ugyan annyi munitziós szekér, és 3 haubitza esett a' gyözedelmeknek kezeikbe. Egy szava hi-

hető személy, a' ki a' tsata piatzot látta, azt mondja, hogy a' Prussus sántzok előtt 5 lábnyi magasságra heverték a' holt emberek és lovak éggymáson; a' holt Frantziáknak szájaikon szinte úgy dugódott ki a' pálinkának szelze, melly által ezek az szabadságnak bóldogtalan fiai meg hevesítetvén, mint a' vak legyek, úgy mentek a' veszedelemnek. Gr. *Kalkreuth* Prussiai Generál Lajtinánt is veszedelmes sebet kapott ezen ütközésekben, a' ki is gyógyítása végett a' *Biponti* herczeg palotájába vitetett.

Moguntzia 6-dik December. Midőn az úgy nevezett *Hunsrückkenbe*, avagy *Hunnusok* vidékébe rohantak volna a' Frantziák, nagy mozdulások tapasztaltattak az itten lévő Prussusok közt, a' Frantzia foglyok sokkal keményebben őriztettek, mint annakelőtte, és hogy senki is semmi némű fegyvert ne mérészellyen nékiek adni, ki doboltatott, a' bástyákon fekvő ágyuknak száma meg öregbitetett, a' vigyázatok meg kettőztettek, a' *Bingenben* lévő magazinum által hordatott a' *Rajna* vizén, a' *Münsteri* kapu jókor bé záratott, a' Frantzia tartományban menni akarók által nem bocsátattak, 's el is fogattak néhány spionok, kiknek éggyike, hazájából ki költözött Frantziának, és király baráttyának lenni tettetvén magát, egy magazinumot meg akart gyűjtani; a' másik a' Prussusoknak Frantzia Ország határain való fekvéseket árulta el. Mind ketőre hadi törvény fog létettni, és a' szokás szerént, kötélre sententziáztatni.

Egy *Hannóverából* érkezett tudósítás szerént, nem lehet azt hinni, hogy a' *Berlini* udvar egészlen háza vonnya seregeit, vagy hogy azoknak számát kissebbitse. — A' Fels. Austriai házzal 1792-dik esztendőben Febr. 7-dik napján szerzett szövetségé szerént, köteles 15 ezer gyalog, és 5 ezer lovas emberből álló segítséget adni. — A' Nagy Britanniái királlyal 1788 ik első.

tendőben 13-dik Augusti kötött tractájának ereje szerént tartozik 16 ezer gyalog, és 4 ezer lovas katonát küldeni a' *Londoni* udvarnak. Ugyan azon esztendőben Aprilisnek 15 dik napján a' szövetséges Belgiommal kötött békessége szerént, 10 ezer főből álló gyalogsággal, 's 2000 lovassággal köteles azt védelmezni. — Végtére, mint Római Sz. B. és választó Fejedelem, 12 ezer emberrel köteles a' Birodalomnak óltalmára lenni, melly mind öszve 64 ezer emberre megyen.

Frankfurtból iratik, hogy múlt hólnapnak 3 utolsó napjain többet vesztettek el a' Frantziák 10 ezer embernél. Az el fogattattaknak számok is könnyen reá megy annyira.

A' *Rajna* partyáról iratik Decemb. 8-ik napján, hogy a' Frantziák 2 millió hadi contributiót vetettek *Zweybrück* városának lakosain, *Saarbrückön* pedig 1 milliót, minekelötte ki üzettettek. A' mint hallatik, ottan is fel fognak a' lakosok felni, és fegyverekkel védelmezni hazájoknak határait.

Leg közelebb következő hadi történeteket tétett a' *Bétsi* fő hadi Cancellária közönségessé.

1. Hogy Decemb. 4-dik napján 400 gyalog, és 150 lovas Frantziák támadták meg *Yves* mellett állott vigyázatainkat, a' kik mindazáltal *Barckó* huszár regementbeli *Kerekes* kapitány, és *Szabosi* hadnagy által villa verettek.

2. Hogy múlt hólnapnap 29-ik napján *Freisingen* és *Roézer* mellett tanyázott ör-állóinkra, reggeli 4 órakor ütött 800 gyalog, és 60 lovas Frantziákat, *Jósef* fő hertzeg dragonyos regementéből való fő hadnagy *Chasel* mind addig tartóztatta, valameddig elegendő segittség nem ment hozzája *Luxenburgból*, ekkor pedig rajtok hajt-

ván, *Rodemacherig* üzte őket, 's 9 embereket le is sózott, és sokakat meg sebesített. Részünkről 2 ember esett el, 's 5 kapott sebet.

3. Hogy Gr. *Keglevich* G. Májornak el esése után B. *Knesevich* az Austriai Stiriai *Wurmser* szabad seregének *Obestere* vette kezére a' kormányt, 's azt úgy folytatta, mint illet egy már sok hadi próbák által gyakoroltatott tiszthez. — Ezen tsatában reggeltől fogva délig tartott a' tüzelés, még is sem égyik, sem másik nem akart éggymásnak engedni. Dél után égy más *Frantzia* colonné menvén az elsőbbnek segittségére, *Gamsheimig* tólták vissza seregeinket, hanem itten két osztály gyalogságot, égy osztály drago nyost, és égy tüzg *Wurmser* szabad seregebeli hufzárokat küldött ellenek B. *Lattermann* Oberst-Lájtinánt, a' kik mind addig tartoztatták őket, valameddig *Waldek* hertzeg több gyalog, és lovas seregeket nem küldött segittségekre, melyek miatt lehetetlen vólt az ellenségnek magát előbb fúrni. Ebben a' tsatában igen sok embert és lovat vesztettek a' kakasok, seregeink között 18 ember 's 10 ló veszett el, és 107 ember 's 15 ló kapott sebet.

4. Hogy a' *Bersheimi* tetőkön le telepedett *Frantziák*, azon nap nagy erővel mentenek *Condé* hertzeg ellen, a' kikkel szembe szálván *Burbon* hertzeg vezérlése alatt lévő *Mirabó* legiója, egész *Hochstettig* vissza üzte, hanem el is vesztett tisztei között kettőt. Dél után ismét három oldalról, és 12 ágyúval ütöttek a' nevezett *Frantzia* hertzegre, és csak nem estig tsatáztak vele. Ekkor égy osztály gyalogságot küldvén B. *Kospóth* Gen. Májor a' hertzeg segittségére, újjobban vissza üzettek, és sem itt, sem másutt el nem érhettek fel tett tzellyokat, bátor 200 hagytanak is magok között a' tsata piatzon. Mi 2 embert és 2 lovat vesztettünk el. Sebesseinknek 39-re ment a' számok. Az utólsóbbak közt vóltak *Erdödi*

huszár regementéből *Kováts* kapitány, és *B. Lusintzki* fő hadnagy.

5. Hogy azon napon újjobban jeles próbáját adta *Gr. Gyulay* Oberstlájtnánt hadi tudományának, azokkal a' Frantziákkal való tsatázásában, a' kik külső örrön állott szabad seregét el akarták vesztegetni. Ők igen sokat, a' nevezett Magyar vitéz pedig keveset vesztettek. Leg inkább sajnállotta szabad seregebeli *Smettána* fő hadnagnak, és *Katona* nevű kadétnak halálokat.

6. Hogy Decemb. 8-ik napján újjobban kemény tűzben vólt a' *Condé* hertzeg corpora, e' mellett *Hocze*, és *Lichtenberg* Generálok is 12, vagy 15 ezer főből álló Frantziákkal kéntelenítettek szembe szállani, 's azokat szerentsésen visszafizta is verték. Mind ezek után Decemb. 10-dik napján *Zinsel* mellé vonatta visszafizta a' külső vigyázatokon állott seregebet *Gr. Wurmser*. Itten fekszik még most is táborban, és mivel tsak nem minden nap szerentsét próbál az ellenség, lehetetlen annak téli quártélyba szállani.

Az Austriai és Sárdiniai seregek oda hagyták ugyan már a' *Márs* mezejét, de még is mostan is gyakorta háborgattatnak az ellenség által.

Frantzia Ország.

A' N. Gyűlésnek égyik tagja azt javasolta, múlt hólnapnak 29-dik napján, hogy a' tömlötzökben ülő gyanús személllyeknek jövedelmek sequestráltasson, és tsak annyi adattasson nékiek azokból, a' mennyi elegendő leszen minden napi tápláltatásokra. Természetesen tettett ez a' feltevel a' másoknak véres verejtékeken hizni akaró fej nélkül való fejeknek, 's nem hiszük, hogy végzést ne hozzanak ez iránt, következésképen

leg hamarább gyanúságban fognak esni a' tehetős lakosok.

Múlt hólnapnak végén ekként perorált *Robertspierre* a' Jakobinusoknak gyűlésében: „Sok *complot* vagyon, *úgymond*, a' szabadság ellen, szükség ennek okait ki keresnünk. Talám ugyan a' királyi familiából még életben maradtak, ezen sok titkos öszve esküvéseknek okai? Épen nem, én ugyan kívánnám, hogy még azok is ki irtatvának e' világból, *Erzsébeth* hertzeg asszonyinak halála épen olly kevés érzékenységet okozna az idegen Fejedelmi udvarokban, mint okozott a' királynak és királynénak meg ölettetések, (sőt inkább igen nagy érzékenységet okozott, és ha más oka nem volna is az Európai hatalmasságoknak, a' Fr. nemzet ellen való hadakozásra, még is elegendő volna e' két ártatlannak halála). Vagy talám a' fanatismus, az az, a' vallásban való vak buzgóság, ezeknek a' *complot*oknak az oka? Az sem, a' fanatismus közelget a' maga végéhez. De hogyha egélzlen ki akarjuk a' vallást irtani, eskülzöm, eggy Európai nemzet sem fog velünk tartani. — Hát ugyan akadályára akartok é a' szerentsételemeknek lenni? Hogyha ismét fel élevenedne közöttük a' kegyetlen uralkodás, a' leg nagyobb Filozofus is a' bosszú álló Istenhez folyamodna, életének utolsó szempillantásaiban. Sokan azt költötték a' N. Gyűlésre, hogy az, az isteni tisztelet meg tiltotta volna. Távól légyen! lehetetlen, hogy ez a' gyűlekezet, a' melly a' leg fobb valóságának gondviselése alatt határozta meg az emberiségnek jussait, azokhoz hunyorítson, a' kik az Istenségnek tiszteletét semmivé akarják tenni. Akármint gondolkozzon a' Filozofus, lássa ő, de a' nemzeteket kórmányozó személyek kötelesek az isteni tiszteletnek szabadságát sértetlenül hagyni. Hogyha Isten nem volna is, még is eggy leg fobb valóságot kellene ki gondolni. Talám ugyan úgy néznek engemet németlyek, mint bal itélettel tellyes embert? Ki tudja, ha nem úgy fog-

nak é engemet el vádolni, mint fanaticust s. a. t. Igy akarja már most szépíteni és helyre hozni *Robertspierre* a' mi rosszat tett a' N. Gyűlés, de még eddig ezen szavakkal ellenkeztek a' tselekedetek.

Lássuk továbbá miként beszélt a' Frantzia nemzetnek mostani bálványa *Danton* Novemb. 22. dik napján a' N. Gyűlésben: Polgárok! *úgy-mond* ő, eléggé tudva vagyon minémű értelemben legyen a' nemzet; a' józan okosság a' leg nagyobb léptsőjére hágott fel; hanem okosak és szemesek légyetek. Hogyha ti a' papságnak fizetését egészen el rontjátok, zűrzavart, békételességet, nyúghatatlanságot, és pártosságot fogtok gyújtani köztetek. Semmi uralkodó vallást nem akarunk mi magunk közt tartani — a' nemzet sem akarja a' papokat fizetni, de azért irtózik az üldözéstől. Valaki a' közönséges békességet meg nem háborítja, méltó, hogy a' törvénynek védelme alatt legyen. — Ugyan mihez kezd az olyan pap, a' hivatalyáról le mond? Hogyha magának érteke nintsen, éhen hallyon é meg, avagy a' *Vendei* osztályban mennyen az ellenséghez? Siettessétek a' józan okosságnak elő menetelét, és a' mennyire lehet, kedvezzetek az emberi vérnek. Legyetek igazak, okosak, és vigyázók, mutassátok meg nagy lelkűségteket, mint maga a' nemzet s. a. t. — Ezen hathatós beszéden a' jelen való halgatók örömkben tapsoltak, a' N. Gyűlés pedig gyökeresnek lenni érezvén azt, illyetén végzést hozott a' papságról: A' melly pap hivatalát le tejénde, és még 50 esztendőn alól vagyon, 800 livrát; az 50 esztendőn felül való 1000 livrát; a' 70 esztendőn felül való pedig 1200 livrát kapjon esztendőnként a' közönséges kasszából.

Frantzia Országban nem minden ifjunak va-
gyon a' katonai sanyarú életre kedve; arra való
nézve azt végzette leg közelebb a' N. Gyűlés,
hogy a' kik fegyvert nem akarnak hazájok mel-
lett fogni, és magokat rakásra lövettetni, ollybá
tartassanak, mintha ki költöztek volna hazájok-
ból. Hogy a' Frantziák valóságos Frantziák le-
gyenek, és a' leg szorossabb törvényt is meg tud-
ják táfolni elmés találmanyaik által, meg tettzik
abból, a' miről a' *Párisi* orvosok jelentést tettek
a' N. Gyűlésnek. Mi, *úgymond*, végben vittük
parantsolataitokat, meg vizgáltuk a' táborba ki
rendeltetett ifjakat, és imé sok tsalárdságot ta-
pasztaltunk közöttök. Némelleyek vesicatoriumo-
kat, az az, hályogot szívó flastromokat raknak
testeikre, mintha a' leg nagyobb nyavalyával küsz-
ködnének; mások mankókön járnak, mintha po-
dagrások volnának lábaik, ismét mások nyakaik-
ba hordják karjaikat, mintha a' szél ütötte volna
meg kezeiket; sokan reszkető fejekkel járnak az
uttzákon mintha guta ütést szenvedtek volna s.
a. t. Hanem bezzeg mi is ki találánk a' jó gyo-
gyító eszközt, oda vittünk eggynéhány tenyeres
talpás nadrágtalanokat, a' kik mogyoró pelyek-
kel egy két szempillantás alatt hasznosabb curát
tettek, mint mi egy két hólnapig.

Mennyire ment legyen a' Frantzia nemzett
a' ki nyilatkoztatott vallásnak gyűlölésében, meg
tettzik e' különtös példából is. Egy fogságba
esett és a' *Dunán* feleségéstől edjűtt le hozattatott
Frantzia tisztnek felesége az útban meg gyerme-
kesedett. Az emberi érzékenység azt hozta ma-
gával, hogy a' gyermek szülő asszony ártatlan kis-
dedével edjűtt ki tétetessen a' szárazra. Az szo-
kás szerént a' helységbeli pap hozzá ment, a' tse-
tsemőnek meg keresztelésére. Ezt látván a' Fran-
tzia tiszt; *mit akarsz? úgymond, nintsen az én gyer-
mekemnek a' keresztségre szüksége, és ha meg keresz-
teled, tudd meg, hogy mindjárt a' Dunába vetem.*

Magyar Ország.

Pestről következő nemes unfolás küldett hozzánk háromszori bé iktatás végett:

Eggy jó Pólgárnak szives fel kiáltása.

„ Magyar Orzágnak szerentsés polgárjai! A' ti hazátok tsendességben vagyon ugyan, ellenben fordítsátok szemeiteket a' hadakozás piatának ellenséges határaitra, holott a' szegény polgároknak, és földmivelő népnek élete veszedelemben forog, vagyona és öröksége pedig eggy emberi nemzetet meg rontó, és vért szomjuhozó nemzettségnek prédájává leszen. Ez ellen a' gonosz nemzettség ellen hadakozik eggy vitéz szabad Magyar sereg, mellynek tartására számos nemes indulatú Urak, és jó polgárok kötelezték magokat mind addig, valameddig a' Frantzia háború fog tartani. Polgárok! mi tsendességben, és óltalomban vagyunk kegyelmes Fejedelmünk alatt; az ő jósága, jó téteményekkel tetéz meg bennünket, az ő jósága nem engedi, hogy ezen terhes hadakozás alatt új tere vettessen jobbágyaira. — Ennek a' Magyar szabad seregnek még sints elegendő segedelme. — Atyánkfiai, polgártársaink, nosza nyúllyunk hozzá, 's vigyük tökéletességre ezen nemes munkát! Melly ditsőséges gondolat léfzen ez: a' királyért, a' hazáért, a' vallásért, és tulajdon bátorságunkért milylyük ezt. Hogyha jó szívvel akarándjuk, könnyen végben vihettyük. Ki lehetne közzülünk, a' ki napjában eggy keveset férre nem tehetne e' végre? Miénk a' halzon, mivel az által a' mértékletesség, és virtus nevededni fog. Polgárok! jelen vagyon az idő, és az alkalmatosság, senkinek sem fog terhére lenni ez a' kevés segedelem, égyedül a' köz jóért szükség azt mivelnünk, „

Jelentés.

Ennekelötte is, de kiváltképen most, a' mióta E. Olvasóim a' jövő fél esztendőre járandó újságaimért magokat jelenteni kezdték, fájdalommal tapasztalom, hogy gyakorta el tévelyedtek, 1, 2, 's több újság darabjaik. Nemtsak én rajtam pedig, hanem más collégaimon is gyakorta meg történik ez 'a szerentsétlenség. A' mint más ízben is jelentettem, itt helyben leg kissebb hiba sem esik az újságok le indítatásokban, másutt kell tehát annak okát keresni, és méltó volna, hogy a' Tek. Vármegyék illendő helyen keressék annak gyógyító eszközt. A' ki talám gondolná, hogy a' különösen le petsételtetett újságokat bizonyosabban kezéhez venné, ne sajnállyon a' rendelt taxán kívül fél esztendőre fél, esztendőre pedig 1-forintot küldeni a' Cs. fő Posta hivatalnak Spanyol viazra. Ismét kérettetnek E. Olvasóim, hogy a' kiknek tovább is kedvek lejénd az új Magyar Kurirnak olvasására, ne terheltessék magokat jókor jelenteni, hogy én is tudhassam mennyi számú nyomtatványokat kellyen a' jövő fél esztendőre nyomtatni.

Hát nem veszed é észbe: *Liliom virágának* ;
 Hogy szebb illatja vólt, mint *szabadságod fá-*
jának?

Nem érzed é: hogy a' *fas'* körme között nyekegel
 Mint az fél hólt? 's rémülve már is allig pi-
 hegel?

De biz érzed: mert most is *ezer*, 's egynéhány
százat ;
Pannóniába rúga, véle való tsatázat.

Rúg is tudom mind addig, mig a' *Magyar* akarja ;
 Tovább is *Márs'* piattzán, hogy forogjon a'
 karja.

Kik közzül a' *Kháronnak*, tiz, 's kilentzet *Lakthesis* ;
 Tsak itt nállunk át' ada, bizony jó préda ez is.
 Mert hogy tegnap az *Ister'* partyára ki kötének ;
 Lelketlenek közzülök, ki ennyin tétetének.

Óh szerentsétlen *Anyák!* jajgassatok, sirjatok ;
 Kik illy nyomorúttakat, e' világra hoztatok!
 Itt ezt kell meg jegyezni: hogy bár vólt halál
 döge ;

De a' *gyóntató papra*, még is nyálat böföge.
 Holott ha eddig *Vallás* nélküi vólt is nyomorútt ;
 Meg kell vala térni, hogy vég pertzentésre szorútt.
 Hiszem lettek vólna itt más hasonló *Papok* is ;
 Még pedig mind két részről való *Protestánsok* is.
 Ez is szembe tűnő még: hogy ezek a' *kakasok* ;
 Mint a' magok szemetén, nem olyan hatalmasok.

URAM! ki a' *királyok'*, 's *Fejedelmeknek* szívét
 Bírod; fogd meg kezekben a' vért ontásnak ívét!
 Hogy a' *Keresztények* ne vérekkal adozzanak ;
 Hanem könnyörgésekkel, és szívvel áldozzanak!
 Ref. O. R. M. I.